
NOTAT

Til:	Folketingets Europaudvalg	J.nr.:	EUK, A.5-0-0.
CC:		Bilag:	
Fra:	Udenrigsministeriet	Dato:	14. marts 2008
Emne:	Oversigt over de væsentligste sager, der forventes behandlet i Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelser) i første halvår 2008		

Nedenfor følger en kort beskrivelse af de vigtigste sager, der ventes behandlet i Rådet (almindelige anliggender og eksterne forbindelse) under det slovenske EU-formandskab i første halvår af 2008.

1. Almindelige anliggender

Lissabon-traktaten

Lissabon-traktaten blev undertegnet i Lissabon den 13. december 2007. Traktaten skal nu ratificeres i de enkelte medlemslande i overensstemmelse med deres forfatningsmæssige regler. Det er målet, at traktaten skal træde i kraft 1. januar 2009. Flere lande har allerede ratificeret traktaten.

Et spørgsmål, som i stigende grad vil blive aktuelt det kommende halve år, er den konkrete implementering af Lissabon-traktaten. Traktaten lancerer en række nyskabelser (fast formand for Det Europæiske Råd, en høj repræsentant for udenrigsanliggender, fælles udenrigstjeneste osv.), som vil skulle forberedes, inden traktaten træder i kraft i 2009. Formandskabet har taget de første skridt i igangsættelsen af det tekniske arbejde på embedsmandsniveau med udmøntningen af Lissabon-traktaten. Arbejdet ventes at køre på lavt blus under slovensk formandskab og vil tage til i styrke frem mod det franske formandskab i andet halvår af 2008, hvor mange og komplicerede beslutninger vil skulle falde på plads.

Udvidelsen

Formandskabet ventes at følge op på de beslutninger om udvidelsen, som Rådet har truffet om tiltrædelsesforhandlingerne med Tyrkiet og Kroatien i henhold til de opstrammede forhandlingsrammer og Rådets konklusioner af 10. december 2007. Status i forhandlingerne med Tyrkiet er, at fem kapitler er åbnet, og ét er midlertidig lukket. I forhandlingerne med Kroatien er 14 kapitler åbnet og to midlertidig lukket. Formandskabet vil endvidere fokusere på Bulgariens og Rumæniens fulde integration i EU's strukturer.

Eksterne forbindelser

ESDP

Udviklingen inden for Den Europæiske Sikkerheds- og Forsvarspolitik (ESDP) ventes i første halvdel af 2008 at fokusere på specifikke missioner såvel som den generelle kapacitetsopbygning.

På missionssiden er den civile retsstatsmission til Kosovo iværksat. Missionen vil være EU's hidtil største og mest komplekse civile krisestyringsindsats. Endvidere har EU i januar 2008 iværksat en omfattende militær operation i Tchad og Den Centralafrikanske Republik. Der kan også forventes fokus på EU's polititræningsmission i Afghanistan, der ventes at opnå fuld kapacitet i løbet af foråret 2008.

I relation til udviklingen af militære kapaciteter forventes drøftelserne under det slovenske formandskab primært at fokusere på, hvorledes EU skal forholde sig til de udfordringer, som fremskridtsrapporten fra efteråret 2007 afdækkede. Koordination mellem civile og militære midler og de forskellige internationale aktører inden for konflikthåndtering vil også være i fokus. I den sammenhæng ventes særlig opmærksomhed på EU's samarbejde med NATO og FN. På grund af det danske forsvarsforbehold deltager Danmark ikke i beslutninger, der har indvirkning på forsvarsområdet.

EU's evne til katastroferespons

Arbejdet med at styrke EU's katastrofeberedskab vil, med udgangspunkt i den styrkede civilbeskyttelsesordning, som medlemslandene vedtog i 2007, fortsætte under det slovenske formandskab. Der afventes fortsat en meddelelse fra Kommissionen om styrket samarbejde på området for civilbeskyttelse og katastroferespons.

Der vil fortsat være fokus på EU's krisekoordinationsforanstaltninger (Crisis Coordination Arrangements – CCA), som aktiveres ved grænseoverskridende hændelser inden for EU, herunder terrorhandlinger. CCA blev styrket i 2007 ved gennemførelse af øvelsen CCA07, der havde fokus på biologisk terrorisme. Danmark deltager i planlægningen og gennemførelsen af CCA-øvelsen i 2008, der vil omhandle naturkatastrofer som følge af klimaændringer.

På det konsulære område vil der fortsat blive arbejdet for at styrke EU-samarbejdet. Dette vil blandt andet ske gennem iværksættelse af forslaget om at udpege "lead states" i krisesituationer i tredjelande, hvor ikke alle EU-lande er repræsenteret. Endvidere vil drøftelserne fortsætte om forslagene indeholdt i Kommissionens Grønbog om konsulær beskyttelse.

Mellemøsten

Fredsprocessen i Mellemøsten, herunder særligt støtte til De Palæstinensiske Selvstyremyndigheders institutionsopbygningsproces samt udviklingen i Gaza og EU deltagelse i Mellemøstkvartettens arbejde vil fortsat løbende blive behandlet i Rådet. Formandskabets befattning med fredsprocessen vil især ske gennem aktiv deltagelse i

mellemøstkvartettens arbejde. I forhold til Libanon forventes formandskabets fokus fortsat at være at bidrage til stabilisering af Libanon og gennemførelsen af Sikkerhedsrådets resolution 1701(2006) med samt den særlige tribunal for Libanon i overensstemmelse med Sikkerhedsrådets resolutioner 1664(2006) og 1757(2007). Endvidere ventes Syriens og Irans betydning i regionen fortsat at påkalde sig betydelig opmærksomhed i Rådet.

Iran

EU forventes at fortsætte drøftelsen af sagen om Irans atomprogram under slovensk formandskab, herunder hvordan EU kan bidrage til iransk efterlevelse af sine forpligtelser over for FN's Sikkerhedsråd og Det Internationale Atomenergiagentur (IAEA). FN's Sikkerhedsråd har tidligere ved Sikkerhedsrådsresolution 1737 og 1747 vedtaget sanktioner målrettet mod Irans atom- og missilprogram. Begge resolutioner er implementeret i EU ved forordning. Der pågår forhandlinger i New York om en tredje FN Sikkerhedsrådsresolution, der vil indføre skærpede sanktioner over for Iran. Det er endnu uklart, hvornår resolutionen vil kunne vedtages. Parallelt hermed drøfter EU løbende, hvordan man bedst kan understøtte den proces, der foregår i FN, herunder spørgsmålet om indførelse af selvstændige EU-foranstaltninger. Det forventes også, at den bredere drøftelse af forhold omkring Iran vil blive videreført under det slovenske formandskab. Det drejer sig bl.a. om menneskerettighedssituationen i Iran og om EU's Public Diplomacy i landet. Drøftelser af Irans regionale rolle ventes ligeledes fortsat.

Irak

Der vil under det slovenske formandskab blive arbejdet videre på at styrke EU's forbindelser med Irak i lyset af Rådets beslutning om et øget EU engagement i landet. Den politiske dialog mellem EU og Irak vil fortsætte. EU vil fortsat deltage aktivt i de multilaterale og regionale strukturer om Irak og ventes at styrke samarbejdet med FN om Irak. EU's fællesskabsstøtte til genopbygning og humanitær hjælp vil fortsætte. Det samme vil EU's retsstatsmission EUJUST LEX, hvis mandat under det portugisiske formandskab blev forlænget til 2009. Forhandlingerne med Irak om en Handels- og Samarbejdsaftale, Trade Cooperation Agreement (TCA), er fremskredne og vil blive fortsat under det slovenske formandskab.

Afghanistan

Afghanistan vil fortsat være højt placeret på EU's dagsorden og blive drøftet på rådsmøder. I foråret 2008 skal udnævnes en ny særlig udsending, som afløsning for EUSR Francesc Vendrell. EU's politimission har haft en vanskelig start, men forventes at være fuldt funktionsdygtig foråret 2008.

Den Europæiske Naboskabspolitik

Det slovenske formandskab ventes, støttet af Kommissionen, at fortsætte arbejdet med at videreudvikle Den Europæiske Naboskabspolitik. Fokusområderne i løbet af 2008 forventes at blive fortsat økonomisk integration, fleksible løsninger på visumområdet, fremme af

konfliktløsning, reformer og modernisering, deltagelse i EU's fællesskabsprogrammer samt styrkelse af de finansielle rammer for Naboskabspolitikken. Kommissionens ordinære fremskridtsrapport med landespecifikke analyser ventes i løbet af foråret 2008

Rusland

Næste topmøde med Rusland finder sted i juni 2008 kort efter præsidentskiftet i Rusland. Væsentlige emner ventes at blive udestående problemer for russisk medlemskab i WTO og gensidige investeringer i energisektoren.

Det vestlige Balkan

Det vestlige Balkan vil være et centralt emne for det slovenske formandskab. EU har spillet en væsentlig rolle i forbindelse med afklaringen af Kosovos status og har vedtaget at udsende en civil ESDP-mission inden for politi- og retsstatsområdet samt at oprette en stilling som EU's særlige repræsentant i Kosovo. Det slovenske formandskab lægger op til, at der bliver gjort status for stabiliserings- og associeringsprocessen, som er EU's generelle politik over for det vestlige Balkan. Det er i den sammenhæng formandskabets ambition, at rækken af stabiliserings- og associeringsaftaler med landene på det vestlige Balkan bliver gjort færdig. Det vil konkret kræve, at de færdigforhandlede aftaler med Serbien og Bosnien-Hercegovina bliver undertegnet.

EU/USA-forholdet

Arbejdet med at styrke og gradvist udbygge det transatlantiske samarbejde vil blive fortsat under det slovenske formandskab. Det gælder inden for alle tre hovedområder: Dialogen om aktuelle udenrigs- og sikkerhedspolitiske spørgsmål, herunder udmøntning af rammeaftale fra 2007 om konfliktforebyggelse og krisestyring; det transatlantiske økonomiske samarbejde, hvor især arbejdet i det nyligt etablerede "Transatlantic Economic Council" (TEC) vil orientere sig mod at skabe konkrete resultater m.h.p. det kommende EU/USA-topmøde i juni 2008; samt globale emner med vægt på klima- og energispørgsmål.

Afrika

Rådet forventes at drøfte opfølgningen på EU-Afrika-topmødet i december 2007 med vægt på gennemførelsen af den handlingsplan, som ledsager den fælles EU/Afrika-strategi (vedtaget på topmødet). Konflikterne på Afrikas Horn vil fortsat kræve betydelig opmærksomhed fra EU's side. I Sudan vil EU, bl.a. gennem den danske særlige repræsentant, Torben Brylle, støtte op om fredsprocessen for Darfur og arbejde for, at den fælles AU/FN styrke kommer på plads så hurtigt som muligt. Med lanceringen af en ESDP operation i nabolandet Tchad, samt det seneste kupforsøg der, vil også Tchad komme til at dominere dagsordenen. Tchad vil ofte blive behandlet sammen med Sudan (og den Centralafrikanske Republik) på grund af sammenhængen mellem konflikterne. Også Somalia vil kræve opmærksomhed. Den humanitære situation betegnes nu af FN som den værste i verden, og overgangsregeringen har haft vanskeligt ved at gennemføre en bred forsoningsproces. Endelig vil den uløste grænsestrid mellem Etiopien og Eritrea formentlig give anledning til drøftelser i EU. Grundet den forværrede politiske og humanitære situation i Zimbabwe, kan landet med kort varsel komme

på dagsordenen bl.a. i forbindelse med de berammede præsident- og parlamentsvalg d. 29. marts 2008. Herudover forventes aktuelle konflikter løbende behandlet i EU.

Latinamerika

Hver andet år afholdes topmøde mellem EU-landene og de latinamerikanske og caribiske lande med det formål indenfor udvalgte temaer at udveksle synspunkter og identificere samarbejdsflader. Det næste topmøde finder sted i Peru 15. - 17. maj 2008 og har to hovedtemaer: "Bæredygtig udvikling: miljø, klimaændringer og energi" samt "fattigdom, ulighed og inklusion".

Udviklingspolitik

På det udviklingspolitiske område vil børn og kvinder i væbnede konflikter være en prioritet for EU-formandskabet. Danmark vil med afsæt i det nye danske regeringsgrundlag arbejde på, at særligt kvinder og ligestilling står som en stærk selvstændig prioritet i EU's forberedelser op til FN's topmøde om 2015-målene i september 2008, herunder i forhold til Kommissionens rapportering. Danmark har tilbudt assistance til det eksisterende EU-formandskab indenfor dette område.

Menneskerettigheder

Det omfattende samarbejde på menneskerettighedsområdet ventes fortsat fortrinsvis afklaret på arbejdsgruppeniveau. Slovenske og franske formandskaber vil forsøge op til 60 årsdagen for FN's Menneskerettighedserklæring den 10. december 2008 at fremlægge forslag til opdatering af retningslinjerne på de forskellige menneskerettighedsområder for GAERC. Det første sæt opdaterede retningslinjer, som ventes forelagt GAERC til marts d.å., er retningslinjerne om tortur.

Den forventede udvikling i EU's væsentligste forhandlinger med tredjelande

Der ventes i 2008 indledt forhandlinger mellem EU og Rusland om en ny rammeaftale til afløsning af Partnerskabs- og Samarbejdsaftalen. Forhandlingsmandatet blev behandlet i Rådet i november 2006 men har været blokeret af Polen på grund af handelsproblemer med Rusland. Disse ventes løst i første halvår. Inden en ny aftale kan indgås, må Ruslands forhold til WTO også afklares.

Forhandlinger om en frihandelsaftale mellem EU og Ukraine ventes indledt på ekspertniveau ultimo april eller primo maj d.å. Frihandelsaftalen vil i henhold til forhandlingsmandatet for den nye EU/Ukraine aftale (NEA) blive en integreret del af denne. Det vurderes, at forhandlingerne om frihandelsaftalen vil løbe over de næste tre år. Ukrainsk WTO medlemskab er en forudsætning for indgåelse af en frihandelsaftale med EU. WTO's Generelle Råd tiltrådte i februar d.å. aftalegrundlaget med Ukraine om principperne for WTO optagelse, som reelt ville afslutte forhandlingsprocessen. Herefter vil det være op til de eksisterende WTO-medlemmer at ratificere Ukraines optagelse. Denne proces ventes endeligt afsluttet i foråret 2009.

Forhandlinger mellem Kommissionen og henholdsvis Serbien og Bosnien-Hercegovina om en stabiliserings- og associeringsaftale er afsluttede. Undertegnelse af aftalerne kræver, at de to lande opfylder de politiske krav, som EU stiller for at undertegne aftalerne. For Serbiens vedkommende vil det sige fuldt samarbejde med Krigsforbrydertribunalet for det tidligere Jugoslavien (ICTY) og for Bosnien-Hercegovinas vedkommende især en politireform.

I 2007 påbegyndte EU forhandlinger om indgåelse af frihandelsaftaler med Sydkorea og Indien og besluttede endvidere at indlede forhandlinger med ASEAN-landene. Målsætningen med de bilaterale frihandelsaftaler er at sikre, at virksomheder fra EU-landene ikke stilles ringere i den globale konkurrence om at få adgang til disse markeder.

Forhandlingerne med Sydkorea er de mest fremskredne og det kan ikke afvises, at det vil være muligt at indgå en aftale i 2008. En sådan aftale vil i så fald være EU's første frihandelsaftale med et asiatisk land. Kommissionen forventes desuden at præsentere et forhandlingsmandat til en samarbejds- og partnerskabsaftale med Sydkorea. Denne aftale forventes at udbygge samarbejdet med Sydkorea på en række områder og fungere som det politiske supplement til frihandelsaftalen.

Forhandlingerne om en samarbejds- og partnerskabsaftale mellem Kina og EU/EF ventes fortsat i de kommende måneder. De umiddelbare meldinger indikerer imidlertid ikke en snarlig forhandlingsafslutning.

På det udviklingspolitiske område vil EU's forhandlinger om økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) med udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet (AVS-landene) fortsat have høj prioritet. De foreløbige aftaler, der blev indgået ved årsskiftet, forventes at skulle til Rådets formelle godkendelse under slovensk formandskab. Det er Kommissionens hensigt i den kommende tid på basis af de indgåede vareaftaler at fortsætte forhandlingerne med AVS-landene om egentlige EPA-aftaler, der omfatter flere forhandlingsemner, og som er regionalt dækkende, for herigennem at opnå målet om større regional økonomisk integration blandt AVS-landene.